Anul al 58-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G.le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 133 Marţi 20 Mai 1941
8 Pagini

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAŢIUNEA" SIBIIU

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 300 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT ŞTELIAN POPESCU

PERSPECTIVELE SCHIMBULUI ROMÂNESC

Din datele strânse şi verificate de direcţia statisticei financiare şi bunurilor imobile publice din ministerul de finanţe cu privire la situaţia comerţului exterior al României pe primul trimestru al anului în curs, rezultă că acesta s'a soldat în favoarea noastră cu un excedent de 2.175.1 milioane lei, cam la fel ca în trimestrul corespunzător din anul trecut.

Aceasta nu înseamnă, că factorii de conducere ai destinelor noastre economice au rămas credincioşi principiului balanţei comerciale active cu orice preţ, când el nu mai convine de mult intereselor de aprovizionare a ţării, prin comprimarea voluntară a importului de mărfuri şi mai ales de materii prime, cum nu convine nici interesului de cruţare a produselor indigene dovedite indispensabile şi care ar fi contrariat printr'o desvoltare necondiţionată şi necontrolată a exportului.

S'au dus vremurile, când excedentele balanţei comerciale constituiau titlul de mândrie al guvernanţilor, mândrie pe care, de altfel, o plătim destul de scump azi, când în loc de rezerve îndestulătoare de materii prime acumulate în ţară, spre a ne servi în ceasuri de strâmtorare ca cele de azi, guvernele din anii premergători războiului actual au continuat politica lor mioapă de contingentare a importului, prin comprimarea nevoilor indispensabile ale economiei naţionale, ca să acumuleze în schimb devize şi aur, care, în situaţia de azi, nu mai sunt valori active în perfectarea schimburilor interstatale.

Din aceleaşi date statistice asupra comerţului nostru exterior pe trimestrul Ianuarie-Martie 1941, avem de reţinut locul covârşitor pe care-l ocupă în cifra totală a exportului românesc petrolul şi derivatele lui, a căror valoare de export pe perioada considerată se ridică la 4.701.9 milioane lei, faţă de numai 1.275.1 milioane, la cât s'a totalizat cifra exportului nostru de cereale şi de seminţe de plante.

Aceasta nu înseamnă, fireşte, că în conjunctura de război a raporturilor economice de azi, cifra exportului nostru de produse agricole nu avea toţi sorţii să fie mai mare — chiar foarte mare —, ci înseamnă că disponibilităţile noastre exportabile din acest sector au fost mult reduse, întâi din cauza slabelor recolte din ultimii doi ani, al doilea, din cauza sporirii necesităţilor interne de consum.

Dar mai e o notaţie demnă de reţinut din cifrele statistice privitoare la situaţia comerţului nostru exterior din ultimul timp: tendinţa activării schimburilor cu puterile Axei şi cu ţările de sub constelaţia lor, şi în acelaş timp accentuarea relaţiilor noastre de schimb cu ţările din sud-estul european şi din Orientul apropiat. E de ajuns să menţionăm că după Germania şi Italia, locul al 3-lea în importul României îl ocupă de câtva timp Turcia, iar în exportul nostru aceeaşi ţară se situează în locul al 4-lea, după Germania, Italia şi Protectoratul Boemiei.

Nu se poate defini de pe acum cu preciziune structura pe care va fi clădită noua ordine a economiei europene, dar după declaraţiile şi asigurările oficiale şi oficioase de până acum, putem deduce că economia europeană nu va rămânea închisă în spaţiul continental, ci va deschide o reţea întreagă de drumuri de contact şi de colaborare cu spaţiul african şi cel asiatic, chemate să înlocuiască eventual aportul de schimb ce revenea înainte de acest război ţărilor de peste Ocean.

Adevărul e că în bună parte aceste drumuri viitoare nu sunt necunoscute şi nebătătorite de comerţul şi navigaţia României. Totuşi perspectivele pe care le deschide în viitor orientarea generală a politicii economice europene şi mai ales aceea a schimburilor trebue să ne găsească serios pregătiţi atât în ce priveşte cunoaşterea documentată a pieţelor respective, cu nevoile şi posibilităţile lor de schimb, cât şi în ce priveşte mijloacele practice de a exercita în fapt aceste schimburi, prin prezenţa unei flote de comerţ cu unităţi îndestulătoare nouilor misiuni ce i-ar reveni şi prin prezenţa de reprezentanţe consulare şi comerciale, de agenţii de navigaţie, etc., cu oameni anume şi din vreme pregătiţi.

Să nu uităm, că pierderile de vase de comerţ şi uzura considerabilă a tuturor mijloacelor de transport pe apă şi pe uscat vor lăsa atât de mare gol în aparatura de susţinere a schimburilor internaţionale, iar refacerea lor va necesita atâta timp şi atâta cheltuială, în cât statele care vor reuşi să-şi asigure o bună înzestrare în aceste direcţiuni se vor bucura ipso facto de o poziţie privilegiată din toate punctele de vedere.

Iată încă un important sector, spre care trebue să ne îndreptăm privirile şi să ne înmulţim sforţările.

INAINTAREA PRIN MUNŢI

Cu toate că inamicul a distrus şosele şi linii ferate, trupele de munte îşi continuă înaintarea

SITUAŢIA MILITARĂ ŞI INTERNAŢIONALĂ

Noul regat al Croaţiei. — Operaţiile militare din Africa şi Orient

de R. SEIŞANU

După prăbuşirea Iugoslaviei şi ocuparea teritoriului său de către armatele germane, italiene, bulgare şi ungare, Croaţii au considerat rupte legăturile lor cu fostul stat din care au făcut parte dela 1919-1941.

Pe temeiul principiului autodeterminării şi cu asentimentul Germaniei şi Italiei, ei au proclamat independenţa Croaţiei înainte de fixarea noilor sale frontiere. Această independenţă a fost recunoscută şi de România.

In ziua de 13 Mai a. c. s'a încheiat la Zagreb primul tratat politic al statului croat cu Germania privitor la delimitarea frontierei între ele.

Această frontieră, lungă de aproape 100 km., începe la est de Varasdin, unde este punctul triconfinium al frontierelor Croaţiei, Ungariei şi Germaniei şi urmează direcţia spre vest până la Kalje, unde începe frontiera cu Italia, care n'a fost încă delimitată. Negocierile privitoare la delimitările frontierelor Croaţiei cu Italia şi Ungaria sunt în curs. Cel mai mare sector al frontierei Croaţiei va fi cel de la vest şi sud cu teritoriul Liublianei şi Dalmaţiei, care a fost anexat de Italia.

Se anunţă acum sosirea d-lui Ante Pavelici, şeful statului croat, împreună cu o delegaţiune la Roma, spre a cere Suveranului Italiei, Regelui Impărat Victor Emanuel III, să autorize pe un principe din Casa de Savoia să primească coroana Croaţiei.

Presa din Roma ocupându-se de misiunea d-lui Ante Pa-

(Continuare in pag. 2-a)

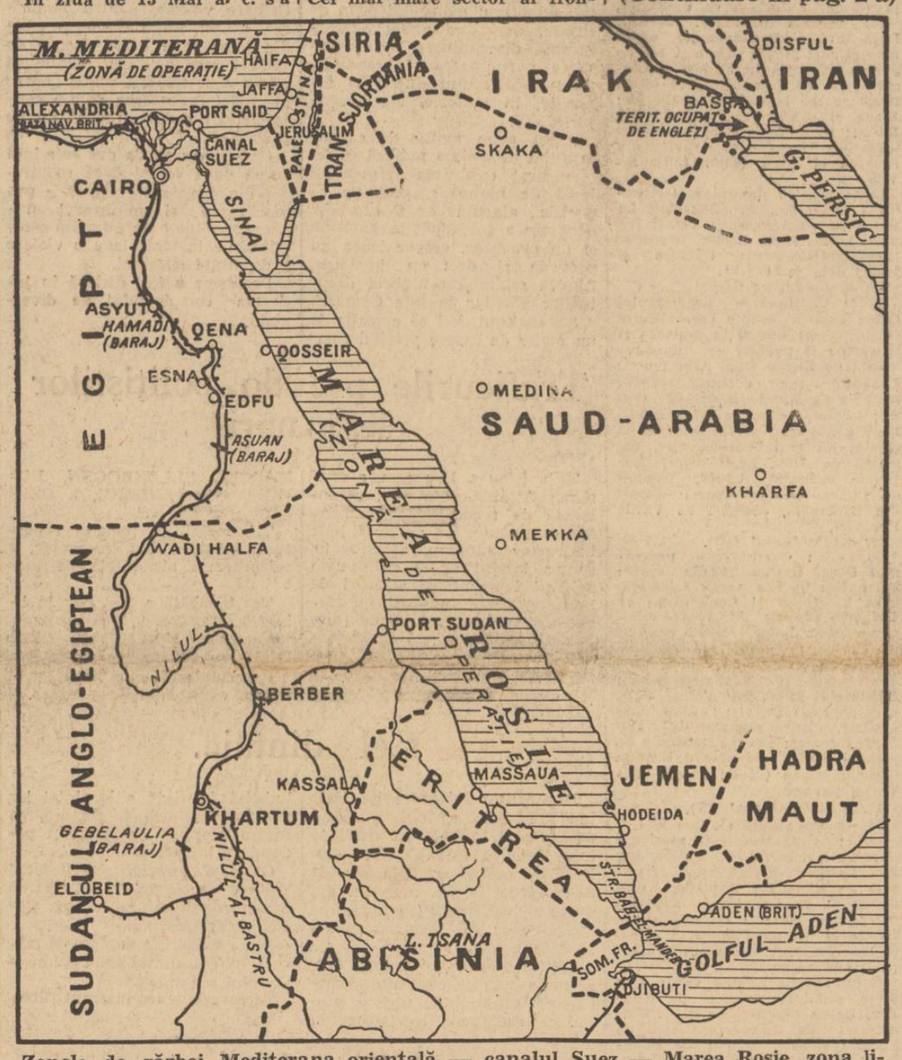

Zonele de război Mediterana orientală — canalul Suez — Marea Roşie, zona litorală a Egiptului, Siria şi Irakul

UN COMENTARIU
LA MESAGIUL MAREŞALULUI PETAIN, DIFUZAT LA POSTURILE DE RADIO FRANCEZE

Vichy, 17 (Rador). — Agenţia „Havas OFI" transmite:

Postul de radio francez a difuzat un comentariu la mesagiul pe care mareşalul Petain l-a adresat Franţei, spunând între altele:

„Francezii să reţină următoarele cuvinte: „pe drumurile onoarei şi ale interesului naţional".

Ştim ce înseamnă onoare pentru învingătorul dela Verdun şi nu permitem nici unui străin, oricare ar fi el, să ne dea lecţii asupra acestui fapt, lecţii care ar fi mult mai utile altora.

Cerem iertare postului de radio englez, dar onoarea nu constă în a masacra, la Mers el Kebir, nişte oameni, cari cu 8 zile mai înainte erau camarazi de arme, şi cari vă dăduseră, în lungile luni de război, un ajutor neprecupeţit.

Onoarea nu constă nici în a ajuta, prin atacuri nejustificate la Dakar, pe disidenţii francezi, cei mai mulţi oameni de bună credinţă, dar conduşi de oameni orgolioşi şi ambiţioşi.

Onoarea nu constă nici în a smulge petece din imperiul colonial francez, deşi acestea erau situate departe de orice teatru de război, unde se găseau soldaţi germani".

Vorbind apoi de interesul naţional, postul de radio francez a spus următoarele:

„Am dori ca toţi francezii să reflecteze la tot ceea ce englezii au făcut în numele acestui lucru sfânt: numai interesul egoist al Regatului Unit".

După aceea, comentariul reaminteşte că numai Anglia a târât Franţa în război, limitându-şi concursul la câteva escadrile de avioane şi la 10 divizii, pentru ca după bătălia decisivă să-şi îmbarce trupele la Dunkerque, „fiindcă aşa cerea interesul britanic".

După acest fapt, Anglia a refuzat orice concurs armatei franceze, hărţuită din toate părţile, şi, „fiindcă interesul britanic o cerea, lupta a mai fost prelungită câteva zile, pe care nu le vom uita niciodată cât au fost de îngrozitoare".

Postul de radio francez a terminat întrebându-se cum s'a ţinut seamă şi de interesele franceze, şi dacă nu a venit vremea ca să se reflecteze mai adânc asupra acestui fapt.

Ambasadorul Statelor Unite la Vichy a fost rechemat

Copenhaga, 17 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Stefani" transmite:

Ştiri venite din Washington confirmă că ambasadorul Statelor Unite pe lângă guvernul din Vichy, amiralul Leahy a fost rechemat, în urma apropierii franco-germane.

Guvernul din Vichy atacat de presa americană

New York, 17 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Stefani" transmite:

După publicarea notei oficiale, prin care Casa Albă îndeamnă poporul francez la revoltă, presa americană atacă guvernul din Vichy cu o violenţă extremă.

Circulă cu insistenţă svonul că d. Roosevelt vrea să asigure Statelor Unite controlul insulelor Azore, al Capului Verde, al bazelor din Africa Occidentală şi a altor posesiuni franceze.

Organizaţiile interventioniste au publicat un manifest, prin care cer să fie imediat ocupate Dakarul, Capul Verde, insulele Canare, insulele Azore şi Martinica de către un corp expeditionar american în colaborare cu forţele engleze.

*

New York, 17 (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B" transmite:

Comentând declaraţiile făcute Joi şi Vineri de d. Roosevelt la conferinţele de presă, ziarele de Sâmbătă dimineaţa se ocupă de relaţiile dintre Statele Unite şi Franţa.

„New York Daily News" spune că atitudinea luată de Franţa este „dezastruoasă pentru cauza aliaţilor".

„New York Herald Tribune" constată, în articolul său de fond, că America nu se gândeşte decât cu nelinişte la posibilitatea unei rupturi cu guvernul din Vichy.

„New York Times" acordă cea mai mare importanţă declaraţiilor d-lui Roosevelt cu privire la Marea Roşie.

Ziarul pretinde că proclamarea zonei primejdioase în Marea Roşie nu va determina guvernul Statelor Unite să-şi schimbe punctul de vedere, astfel încât el nu va interzice vaselor comerciale americane de a naviga în această zonă.

In legătură cu legea neutralităţii, preşedintele are depline puteri, ba chiar datoria de a delimita zona de război. Se pare că este în interesul Statelor Unite de a trimite flota să-i protegueiască porturile cărora este destinat materialul de război.

INAUGURAREA SALONULUI OFICIAL

In prezenţa MM. LL. Regele Mihai şi Regina Elena s'a deschis eri al XVIII-lea Salon Oficial de pictură şi sculptură. In clişeul nostru, Majestăţile Lor privesc lucrările expuse

(Darea de seamă în corpul ziarului).

BERLINUL ŞI PIERDERILE NAVALE ALE ANGLIEI

Incordarea franco-engleză e urmărită cu interes de forurile autorizate germane

Prin telefon dela corespondentul nostru din Berlin

Berlin, 17. — **Discursurile pesimiste ţinute în ultimul timp, de politicienii şi specialiştii militari britanici, cari au prezentat în culori sumbre actuala situaţie din Anglia, sunt urmărite cu atenţie la Berlin, căci cele spuse de aceştia sunt în crasă contrazicere cu afirmaţiile propagandei engleze şi dovedesc recunoaşterea actualei situaţii.**

Intre aceste discursuri trebue semnalat şi acela al d-lui Artur Salter, secretarul de stat al departamentului pentru construcţii navale, care după cum spune „Financial News", a recunoscut că pierderile de vapoare suferite de Anglia întrec tonajul vapoarelor construite spre a înlocui aceste pierderi.

Expunerea este cât se poate de tragică pentru Anglia, mai ales dacă avem în vedere că numeroşi specialişti britanici au accentuat până acum că o blocadă germană va putea ameninţa în mod serios Anglia numai în cazul când germanii ar isbuti să scufunde mai multe vase engleze de cât sunt în stare să producă şantierele britanice.

Pare că această constatare, precum şi aceea că Anglia trebue să lupte pe opt fronturi a avut o influenţă dezastruoasă asupra conducătorilor Marei Britanii, căci altfel nu s'ar putea explica bombardarea aerodromurilor siriene de către aviaţia engleză.

Aceste bombardamente pot avea, după cum se spune aci, urmări serioase, căci în urma ultimelor atacuri ale oamenilor de stat anglo-saxoni împotriva Franţei, relaţiile franco-engleze nu sunt din cele mai bune.

Nu trebue deasemenea trecut cu vederea nici faptul că Franţa, după cum a spus mareşalul Pétain, e hotărâtă să păşească pe drumul onoarei naţionale şi este cu Germania în tratative, care după cum se precizează la Berlin, tind la o colaborare firească în Europa şi Africa spre a se salvgarda, spre binele întregului continent, interesele celor două mari puteri.

Din această concepţie a Berlinului se poate recunoaşte cu precizie marele interes al forurilor autorizate germane faţă de încordarea franco-engleză, cu toată rezerva obişnuită a acestor foruri, cari observă doar că modul cum reacţionează Franţa faţă de presiunile şi momelile Washingtonului şi Londrei este o chestiune care priveşte exclusiv guvernul francez.

❖

Ştirea oficială transmisă din Roma, că o delegaţie croată soseşte Duminică acolo, spre a oferi coroana Croaţiei unui principe din casa de Savoia este scoasă în relief de presa şi cercurile berlineze.

Se spune aci că faptul că se crează o nouă dinastie croată, numindu-se ca rege un membru al casei de Savoia dovedeşte că Coraţia este situată din punct de vedere politic în sfera de influenţă a Italiei, dar trebue totuş presupus că Germania va beneficia faţă de această ţară, din punct de vedere politic, de principiul porţilor deschise.

GRAVE ACCIDENTE DE AVIAŢIE IN STATELE UNITE

New-York 17 (Rador). — Corespondentul agenţiei D.N.B., transmite următoarele:

„Associated Press" anunţă din Columbus (Ohio) că din cauza timpului defavorabil, patru aviatori militari au pierit în două accidente de aviaţie.

Din cauza furtunei ce a bântuit în regiunea de West a Chicago-ului, patru hangare s'au prăbuşit iar un număr de 40 avioane au fost distruse la pământ. Pagubele cauzate sunt evaluate la cifra de 500.000 dolari.

UN ZIAR BRAZILIAN DESPRE INTREVEDEREA HITLER-DARLAN

Rio de Janeiro, 17 (Rador). — *Corespondentul agenţiei „Havas-Ofi" transmite:*

Intrevederea Darlan-Hitler a avut o extraordinară însemnătate pentru viitorul relaţiilor între naţiunile Europei sau, mai exact, pentru acela al relaţiilor între marile puteri ale lumii scrie „Journal do Brasil".

Se va construi o linie ferată între Anatolia, Irak şi Iran

Istanbul, 17 (Rador). — Corespondentul agenţiei D. N. B anunţă:

Ministerul de finanţe a fost autorizat de guvernul turc să emită un împrumut naţional de 25 milioane lire turceşti, destinat construirii unei linii ferate între Anatolia şi frontierele Irakului şi Iranului.

Introducerea limbei germane în şcolile greceşti

Atena, 17 (Rador). — Corespondentul agenţiei „D. N. B." anunţă că vicepreşedintele consiliului de miniştri grec, ministru ad-interim la departamentul instrucţiei profesorul Logotetopulos, a hotărît introducerea limbii germane ca obiect obligatoriu în toate şcolile din Grecia

S'AU LUAT TOATE MĂSURILE PENTRU A SE ASIGURA NORMALA DISTRIBUŢIE A CARTELELOR

Publicul este rugat a păstra ordinea şi disciplina

Comunicat

Ministerul economiei naţionale a luat toate măsurile necesare pentru a asigura normala distribuţie a cartelelor.

In fiecare circumscripţie de poliţie funcţionează un organ de dirijare, condus de un director sau subdirector din ministerul economiei naţionale, cu personalul ajutător necesar. Acest organ este împuternicit a lua toate măsurile de ordine necesare şi a rezolva imediat orice nelămuriri privitoare la modul de distribuţie.

Dat fiind că o parte din proprietarii de imobil nu au iscălit declaraţiunile chiriaşilor lor, s'a dispus ca să se elibereze cartele şi pe bază de astfel de declaraţiuni.

Funcţionarul care eliberează cartela va însemna declaraţia ca dubioasă prin două linii transversale în colţul declaraţiei.

se distribue, simultan, cartela pentru zahăr, ulei, făină carne şi pâine.

Publicul este rugat a păstra ordinea şi disciplina evitând aglomerarea. In cazul când timpul de două zile fixat nu va fi suficient, se va acorda prelungirea necesară astfel ca fiecare să primească cartelele la care are dreptul.

Se atrage atenţiunea, după cum s'a arătat în mod clar prin comunicatele anterioare, că distribuirea cartelelor este o măsură de prevedere de ordin administrativ, în vederea reglementării consumului. Punerea în aplicare se va face mai târziu, în măsura în care va fi impusă de necesităţi, pentru fiecare aliment în parte.

Distribuirea cartelelor în restul oraşelor din ţară va începe mai târziu, la data şi după normele ce se vor comunica din timp.

Vie activitate la ministerul de externe al Turciei

Ankara 17 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas-Ofi" anunţă că la ministerul de externe al Turciei a domnit Sâmbătă o vie activitate.

Consecutiv au făcut vizite la minister ambasadorii Angliei şi Germaniei.

D. von Papen, ambasadorul Germaniei, a avut la ministerul de externe o lungă întrevedere.

Ministrul de război al Irakului a părăsit Ankara

Ankara. 17 (Rador). — *D. Naji Şawkat, ministrul de război al Irakului, a părăsit Ankara, plecând în Irak, împreună cu aghiotantul său. La gară, d-sa a fost salutat de un reprezentant al ministrului de externe.*

D. Şawkat a refuzat să facă vreo declaraţie cu privire la întrevederile pe care le-a avut cu conducătorii turci şi cu d. von Papen.

Corespondentul agenţiei „Havas-Ofi" observă că presa turcă nu comentează plecarea ministrului de război al Irakului.